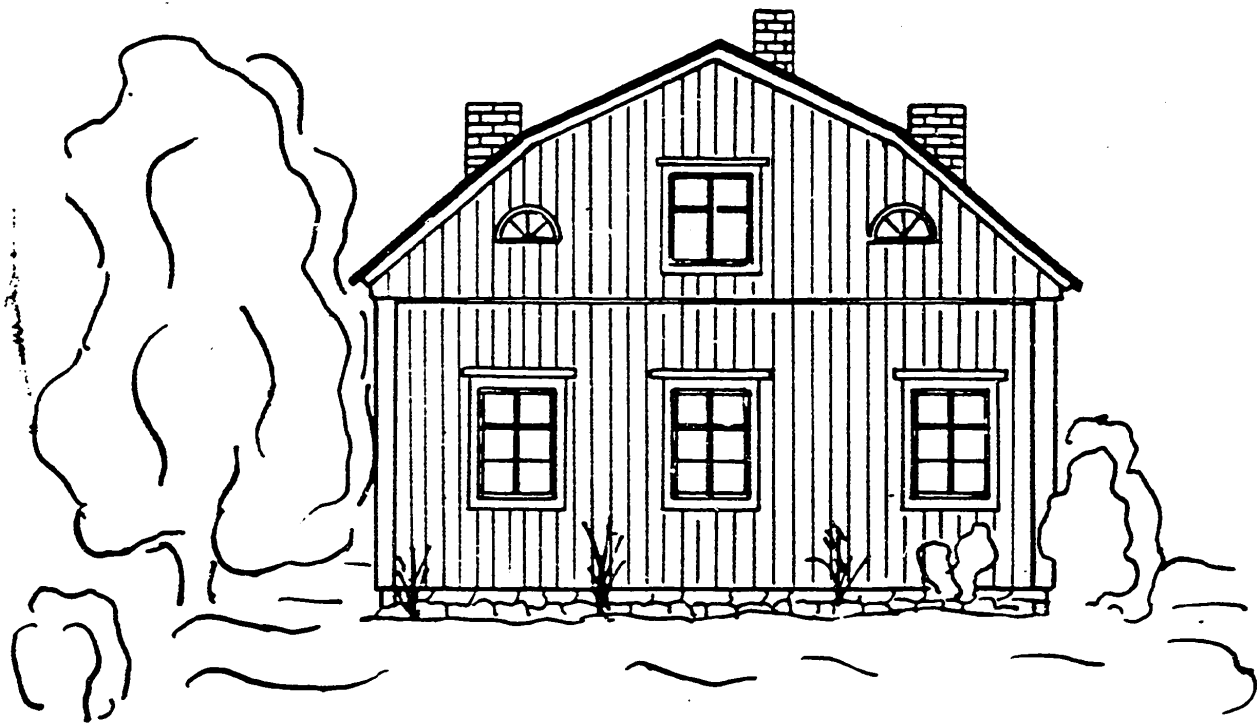

*Lars Frijs i Karleby
och hans ättlingar*

*Kaarlelan Lars Frijs
ja hänen jälkeläisensä*

Utgiven av
Släktföreningen FRIIS

Julkaissut
Sukuyhdistys FRIIS

Under redaktion av
Emma P u l k k i s

Dit vi som barn ledsagats 'opp (ps. 164:5)

*Karleby kyrka — Kaarlelan kirkko.
by name Rudy was Baptized*

Foto Dav. Eklöv

Fädernas minne

ägnas dessa rader

med vördnad och tacksamhet

I siemmes muistolle

omistetaan nämät rivit

kunnioittaen ja kiitollisina

INLEDNING

På det friiska släktmötet 25—26. 6. 1949 grundades en släktförening, vars första ordförande blev dipl. ing. Soini Pohjanpalo, suppleant Frith. Frijs. I styrelsen invaldes 12 medlemmar, var och en som representant för den släktgren de tillhörde. Dessa voro: Werner Laxström, suppl. Erik Härmälä; Ernst Hongell, suppl. Bror Åkerblom; Ernst Wenelius, suppl. Jussi Björk; C. A. Uunila, suppl. Fredrik Tast; Uno Kynell, suppl. Verner Mattson; Soini Pohjanpalo, suppl. Frith. Frijs. Representanter för Helena, Anna Catharina, Maria Elisabeth, Johannes, Nathanael och Sophia Frijs skulle väljas senare. Styrelsen fick bl. a. till uppgift att låta utforska släkten och ge ut historiken i tryck. Varje släktgrens ärenden skulle skötas av en särskild kommitté, vars ordförande skulle vara en av medlemmarna i föreningens styrelse. Kommitténs ordförande blev också Soini Pohjanpalo. I stället för de avlidna styrelsemedlemmarna Verner Mattsson d. 1953 och Artur Uunila d. 1954 omvaldes Ruben Verner Mattsson och Runar Prest.

Uppdraget att utforska släkten anförtröddes sedermera påföljande höst under tecknad, som likväl härför icke hade annan erfarenhet på det genealogiska området än en viss lokalkännedom, förvärvad genom mångårigt insamlande av historiskt material gällande Karleby. Föreliggande arbete gör därför inga anspråk på att vara fullständigt, ännu mindre gott. Till en början åtog jag mig endast att samla material om Lars Frijs och utförde detta arbete vårterminen 1950 i FRA. Fortsatte under sommaren med efterforskningar i Karleby, skrev ut det dittills erhållna mate-

rialet och lämnade en kopia därav åt varje medlem av släktkommittén, som dessförinnan hade anmodat Svenska Arkivbyrån i Stockholm (Anton Olsson) att i Sverige bedriva efterforskningar. Resultatet av dessa har införts i mitt manuskript om Lars Frijs, vilkens utforskande för övrigt var en fascinerande uppgift. Då jag sedermera på kommitténs enträgna begäran samtyckte till att uppkonstruera det friiska släktträdet d. v. s. att emottaga av släktmedlemmarna färdiga utredningar, ordna upp och sammanställa dem i bokform ungefär den mängd som framvisades på släktmötet, kunde varken släktkommittén eller jag ana, att några av dess grenar skulle bli så talrika som av boken framgår. Släktkommittén utsände per annons i vissa tidningar en vädjan till släkten att inom utsatt tid inlämna sina tabeller, personalia och fotografier. När jag nu kan överblicka det färdiga arbetet, var det endast ett fåtal, som lystrade till uppmaningen och det var nu som svårigheterna började. Det gällde att sätta igång en stor korrespondens, taga personlig kontakt i hemmen, på gator och torg, butiker, vägar, samlingsplatser av olika slag etc, ständigt göra en påstöt, som oftast bortglömdes, utom allt letande i gamla luntor och träget arkivsittande. Det intresse, som släktmedlemmarna lade i dagen vid det första släktmötet, synes det mig hade varit av ganska flyktig art.

Är medveten om att ingen balans förefinnes mellan de olika grenarna. En del äro mera utforskade, andra mindre, beroende på det då till buds stående materialet och vad som i hävderna efteråt utforskats. Efter Lars Frijs' barn är bo-

ken uppdelad i olika avsnitt, släktgrenar. Sålunda är Anna Majas släktgren den största och mest livskraftiga på det friiska släktträdet. Vi se, hur ättefädernas kraft och välsignelse fortlever i sina efterkommandes lycka och ära. Därefter talrik är Isaks släktgren. Gröna, talrika livsskott bär också Magdalenas gren, Catharinas likaså.

Då boken är avsedd förnämligast för släktmedlemmarna, som också äro för det mesta sockenbor, har jag, för att undvika att boken icke enbart skall bli ett tråkigt släktregister, tagit mig friheten införa kulturhistoriska bilder ur hemsocknens liv som bakgrund och därtill mera intima, gamla berättelser och anekdoter — än vad som f. n. är brukligt i genealogisk litteratur — de för länge sedan avsomnade släktmedlemmarnas stumma röster — för att på så sätt för vår generation levandegöra något av deras personligheter, deras arbete i hemmen, i skog och mark, på haven, i ämbetslokaler, kontor, fabriker, verkstäder, domstolar och på slagfälten. Personuppgifterna kring en del namn av den nulevande generationen ha blivit mera omfattande hos dem, som haft flera meriter eller annars upplevat mera i sitt liv och varit anträffbara. Av andra medlemmar igen har det varit omöjligt att erhålla personalia.

De utredningar som tillställts mig av

släktmedlemmarna har jag korrigerat, kompletterat och sammanställt jämte det av mig utforskade materialet, som likväl utgör största delen i föreliggande arbete.

När jag återgivit citat ur äldre urkunder och gamla berättelser, har äldre ordformer och vår dialekt bibehållits, isynnerhet som många ord och uttryck sakna motsvarighet i högsvenskan. Rättegångsprotokollen har jag nästan utan undantag återgivit in extenso med släktkommitténs samtycke.

Och skulle jag genom detta arbete lyckats fånga helst några glimtar av bygdens, släktens själ, drag, som äro för oss utmärkande, vilka för övrigt dr Jouko Pohjanpalo genom sitt i boken införda föredrag påvisade och skulle vår egen bok få utgöra det synliga beviset på släktfrändskapens gåtfulla band, den verkliga föreningslänken oss emellan i alla skiften, vore arbetet ej förgäves.

Jag står i tacksamhetsskuld till släktkommitténs ordf. Soini Pohjanpalo, som genomläst manuskriptet och godkänt det för tryckning, Ernst Wenelius, som läst korrekturet, till Erik Härmälä, kom.sekreterare, till kassören Ernst Hongell, Ella Friis, Frith. Frijs och lektor Hugo Lagström.

Januari 1954.

EMMA PULKKIS

J O H D A N T O

Friis-suvun sukkokouksessa 25—26. 6. 1949 perustettiin sukuseura, jonka ensimmäiseksi puheenjohtajaksi tuli dipl. ins. Soini Pohjanpalo. Sen johtokuntaan valittiin 12 jäsentä, kukin edustaen sitä sukuhaaraa, johon hän kuuluu. Nämä olivat: Werner Laxström, varam. Erik Härmälä; Ernst Hongell, varam. Bror Akerblom; Ernst Wenelius, varam. Jussi Björk; C. A. Uunila, varam. Fredrik Tast; Uno Kynell, varam. Verner Mattsson; Soini Pohjanpalo, varam. Fritjof Frijs; Helena, Anna Catharina, Maria Elisabeth, Johannes, Nathanael ja Sophia Frijsien sukuhaarojen edustajat valittaisiin myöhemmin. Johtokunta sai m. m. tehtäväkseen suvun tutkimisen ja sen historian painattamisen. Kunkin sukuhaaran asioita hoitaisi oma toimikunta, jonka puheenjohtaja olisi sukuseuran johtokunnan jäsen. Sukukomitean puheenjohtajaksi tuli myöskin Soini Pohjanpalo.

Suvun tutkiminen annettiin sitten seuraavana syksynä allekirjoittaneen tehtäväksi, jolla kuitenkin ei tällaiseen sukututkimus-alaan ollut muuta kokemusta kuin määrätyn laajuinen paikallistuntemus, jonka olin saanut monien vuosien aikana kootessani Kaarlelaa koskevaa historiallista aineistoa.

Sentakia tämä teos ei voi olla täydellinen, vielä vähemmän hyvä. Aluksi ryhdyin vain kokoamaan Lars Frijsiä koskevaa aineistoa ja toimitin tämän työn Valtionarkistossa kevätlukukaudella 1950. Kesällä jatkoin tutkimuksia Kaarlelassa, kirjoitin kokoamani aineiston ja annoin siitä jäljennöksen kullekin sukukomitean jäsenelle, ja oli toimikunta sitä ennen antanut Ruotsin arkistotoimiston (A. Olsson) Tukholmassa toimittaa

tutkimuksia. Näiden tulokset on otettu Lars Frijsiä koskevaan käsikirjoitukseeni. Kun sitten toimikunnan hartaasta pyynnöstä suostuin selvittämään Friis-suvun sukupuuta t. s. vastaanottamaan suvun jäseniltä valmiita elämäkertoja, järjestämään ja kokoamaan ne kirjan muotoon siinä määrin kuin sukkokouksessa esitettiin, ei sukukomitea yhtä vähän kuin minäkään voinut aavistaa, että muutamat näistä haaroista tulisivat niin laajoiksi kuin kirjasta näkyy. Sukukomitea pani muutamiin sanomalehtiin ilmoituksen pyytäen suvun jäseniä määräänsä lähettämään taulukkonsa, henkilötietonsa ja valokuvansa. Kun nyt voin silmäillä valmista työtä, huomaan että ainoastaan harvat noudattivat kehoitusta ja että vaikeudet vasta nyt alkoivat. Täytyi ryhtyä laajaan kirjeenvaihtoon, ottaa henkilökohtainen kosketus koteihin, tehdä kaduilla ja toreilla, kaupoissa, teillä ja kaikenlaisilla kokouspaikoilla y. m. pyyntöjä, jotka helposti unohdettiin, sekä kaiken lisäksi selailla vanhoja asiakirjoja ja ahkeraan istua arkistoissa. Se innostus, jota suvun jäsenet osoittivat ensimmäisessä sukkokouksessa, näyttää minusta olleen verrattain helposti haihtuvaa.

Olen tietoinen, ettei mitään tasapainoa ole eri sukuhaarojen välillä. Toiset on saatu tarkemmin tutkituksi, toiset vähemmän, riippuen saatavissa olleesta aineistosta ja mikäli asiakirjoja jälkeinpäin on tutkittu. Kirja on jaettu eri sukuhaarojen osiin Lars Frijsin lasten mukaan. Siten on Anna Majan sukuhaara Friis-suvun sukuun laajin ja elinvoimaisin. Me näemme kuinka esi-isän voima ja siunaus jatkuvasti elää hänen jälkeläistensä onnessa ja kun-

niassa. Lähinnä runsas on Isak'in sukuhaara. Lukuisia elinvoimaisia vihreitä oksia kantaa myöskin Magdalenan sukuhaara samoin kuin Catharinan.

Kun tämä kirja on pääasiallisesti tarkoitettu suvun jäsenille, jotka suurimmaksi osaksi ovat tämän pitäjän asukkaita, olen minä välttääkseni, että kirjasta tulisi vain ikävä sukuluettelo, ottanut vapauden siihen liittää kulttuurihistoriallisia kuvia kotipitäjän elämä taustanaan ja lisäksi paremmin intiimejä vanhoja kertomuksia ja juttuja, kuin on nykyään tavallista genealogisessa kirjallisuudessa — kauan sitten nukkuneiden suvun jäsenten mykkiä ääniä — voidakseni meidän sukupolvellemme, siten elävöittää heidän henkilöisyyksiään, heidän töitään kotona, maalla ja metsässä, merillä, virastoissa, konttoreissa, tehtaissa ja työpajoissa, tuomioistuimissa sekä taistelutantereilla. Nykyään elävän polven muutamien nimettyjen henkilöiden henkilötiedot ovat tulleet laajempina heidän ansioittensa ja muiden elämyksiensä mukaan sekä myös olleet helpommin saatavissa. Muutamien suvun jäsenten henkilötietoja taasen, on ollut mahdoton saada. Suvun jäsenten minulle jättämiä tietoja olen korjaillut, täydentänyt ja koonnut tutkimani aineiston mukaan, joka muo-

dostaakin muutoin suurimman osan tätä teosta.

Kun olen tähän liittänyt otteita vanhoista asiakirjoista ja kertomuksista, olen säilyttänyt vanhat sanamuodot ja meidän murteemme, erittäinkin koska monilta sanoilta ja lausetavoilta puuttuu vastinetta ruotsalaisessa kirjakiellessä. Tuomioistuinten pöytäkirjat olen sukukomitean suostumuksella melkein poikkeuksetta ottanut sanasta sanaan.

Jos tähän teokseen olisin onnistunut koota väläyksiä kotiseudun ja suvun hengestä piirteitä, jotka ovat meille tunnusomaisia, joita muuten toht. Jouko Pohjanpalon tähän kirjaan liitetty esitelmä osoitti, antaisi oma kirjamme näkyvän todisteen sukulaisuuden arvoitussellisista siteistä, jotka muodostavat todellisen yhdyssiteen meidän välillämme kaikkina aikoina, eikä tämä työ olisi ollut turha.

Olen kiitoksen velkaa sukukomitean puheenjohtajalle Soini Pohjanpalolle, komitean sihteerille Erik Härmälälle, Ernst Weneliukselle, joka on lukenut korrektuurin, rahastonhot. Ernst Hongell'ille, Ella Friisille ja Frith. Frijsille.

Tammikuussa 1954.

EMMA PULKKIS

Första friiska släktmötet

Släktmötet försiggick på Jungsborg den 25—26 juni 1949 och festföredraget hölls av dr ing. Jouko Pohjanpalo.

Efter några inledande ord om den stora anslutning detta släktmöte fått och en kort överblick över frisernas historia i vårt land, fortsatte föredrags-hållaren:

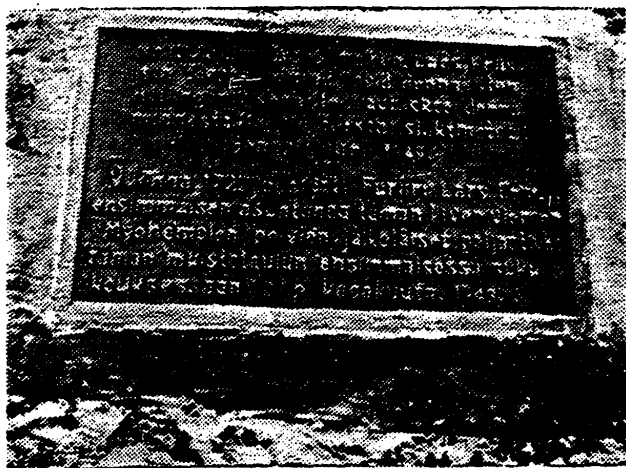
"I allmänhet ha släkten Friis' förfäder varit driftiga jordbrukare, handels- och affärsmän och i huvudsak omfattat praktiska näringsfång och yrken. Där- emot har ej exempelvis präst- eller lä- rarbanan varit lika uppskattad. Samma egenheter synes ha bevarats i vår släkt ända till våra dagar.

Den från Lars Frijs härstammande släktgrenen har utbredd sig i mellersta Österbotten omkring Gamla Karleby och varit rätt så livskraftig. Jag fastslår, att denna släkt har gjort en särdeles märklig insats i hembygdens och hela landskapets utveckling. Framåtandan har fortsatt inom släkten Friis och för- hjälpt många man och kvinna till vackra slutmål.

Vid ett sådant tillfälle som detta är det en stor frestelse att hemfalla åt pri- sande av den jubilerande släkten, kanske oförskyllt, men det är mänskligt. Jag antar, att talet om oss själva vore nog

så outtömligt både här och i större och mindre kotterier, då man engång kommit i farten. Vid ett tillfälle som detta skulle man önska, och det vore också säkert hälsosamt, att få framkomma helst med något av den uppskattning, som andra människor ger vår släkt. När jag sökte personer, som verkligen voro kompetenta kännare av vår släkt, och på samma gång opartiska och villiga att ge sitt omdöme, stannade jag vid de personer, som genom äkten- skap kommit i vår släkt och av dem när- mast vid våra fruar. De, om någon, hava under årens lopp kunnat göra kvinnligt skarpa iakttagelser om denna släkts förehavanden och egenskaper och s.a.s., lagt bakom örat även mindre smickrande fakta.

Den nuvarande vetenskapen erbjuder som bekant en ypperlig och ofelbar ut- väg att få fram sanningar om alla möj- liga saker, näml. Gallupundersökningen. Jag gjorde sålunda för våra fruar en liten Gallupförfrågan om egenskaperna i vår släkt. Kanske att denna fråga icke är korrekt i varje avseende och gruppen, åt vilken den gavs, var nästan för liten, in- skränkande sig närmast till den från Kalajoki kommande grenen, till vilken jag själv hör. Men de svar jag erhöll voro anmärkningsvärt överensstämman- de, varför vi kunna säga, att resultaten gävo en någotsånär riktig bild av friser- na. Svaren på mina frågor inkommo till 65 %. 35 % av fruarna kände kanske vår släkt alltför bra och ansågo det vara klokare att tåga än att blanda sig i "ett getingbo". Då jag skulle önska belysa vår släkt från de mesta möjliga sidor, hade jag förelagt fruarna att besvara 10 frågor om frisernas olika egenskaper. Därtill lämnade jag fria händer för and- ra event. framkommande åsikter och iakttagelser.

Minnesstenen på Friisas 1949

Jag frågade till först: hurudan är en friis som familjens överhuvud? Svaren lyda: storartad, enastående, omtänksam, ett verkligt familjens överhuvud, som det oaktat låter hustrun styra. Intet dåligt omdöme! En som svarat, hade icke märkt, vem som i verkligheten var detta överhuvud. Hurudan är då en friis som släkting? De äldre generationerna försäkras vara särdeles slätkära, vänliga, gästvänliga och deltagande, likväl känna de starka sympatier och antipatier. Den yngre generationens slätkärllek är avsevärt svagare. En som svarar, klagar över för mycket intrång i andras angelägenheter.

Så kom turen till kärleken. Därvid delade sig åsikterna avsevärt. Det finns varmhjärtade, trogna, men även sådana, som tycka om omväxling och äro för mycket betagna i kvinnor. Det finns ock stela, moltysta, som tänka, att den fattiges kärlek syns utanpå. Schablonmässiga, fantasilösa, vanliga finländare, som icke slösa med artighet och erkännande. Friisen synes sålunda ej ernå fullt erkännande i kärlek. Eller skulle orsaken kunna vara dålig giftaslycka, som en av fruarna påstår förföljer slakten? Kanske det, ty friisen synes ha bättre tur i penningeaffärer. Man säger, att han sköter sina penningeaffärer bra överhuvud, han är storslagen, icke småaktig, givmild vis-à-vis sin familj, ehuru sparsam. Hos kvinnorna synes förekomma t. o. m. för mycken sparsamhet, t. o. m. snålhet.

Samma egenskaper synas även åter spegla sig i friisens arbete och på tjäns-ten. Han är enligt samstämmiga utlåtanden energisk, omtänksam, känslig, framåtsträvande, intresserad av sin befattnings och lyckas därmed. Han är en ledartyp, avhållen av arbetskamrater och underordnade. Friiserna äro sanning praktiska o. hava god framgång på det tekniska området. De hava ock försökt sig på affärsmannaområdet, ehuru hos dem saknas den hårdhet och hänsynslöshet som erfordras på detta håll. Överloppsenergi för husliga göromål

finns tyvärr icke, ty i detta avseende existerar hos mannen en utpräglad lättja och lust för bekvämlighet.

Härefter kunna vi ägna oss åt att granska en friis i hans hemförhållanden. Han trivs i sitt hem, är barnkär, för det mesta på gott humör, humoristisk och glad. Likväl finnas ock enskilda, som man anser vara trumpna och inbundna, vilkas tankar kunna irra annorstädes omkring. Sällskapet med familjen och hustrun blir på så sätt alldeles för litet. Tidningarna äro ock de föremål, som upptager mannen och som den äkta hälften aldrig kan förstå och fördraga.

Sådana voro hemförhållandena. Hurudan är sedan friisen i sällskapslivet och på fester? Flertalet friiser synas vara utomordentliga sällskapsmänniskor, livfulla, livliga, impulsiva och pratsamma, hos vilka pratkvaren icke stannar i förtid. De se gärna omkring sig vänner, äro avhållna som gäster och njuta av fester. Också detta släktmöte och den popularitet det fått, torde lägga i dagen dessa friisernas egenskaper. Men det finns också andra i en sådan vittutgrenad släkt, ungefär 25 %, som man klandrar för att de äro tystlåtna, tråkiga och sällskapsskygga. Kanske nämner man dem som en hälsosam motvikt, eller ha de utvecklats till sådana för att de aldrig ha fått muntur av andra. Men de livligaste släktmedlemmarna äro tacksamma gentemot dessa tystlåtna, som vilja lyssna till deras prat.

Det tidigare nämnda skälmska temperamentet har icke kommit till utbrott i konstnärliga gåvor. Från dem äro friiserna nästan kemiskt fria. Om hos någon framträder musikaliska anlag eller intresse för målar- eller skalkonst, kan detta likväl icke upphäva denna allmänna regel. Friiserna stå för stadigt med fötterna på jorden för att kunna höja sig till konstens himmel. Så är förhållandet inom den släktgren jag skildrat. Kanske har i andra grenar uppenbarat sig groddar till konstnärsbegåvningar, men dessa

hava i så fall säkert kommit från annat håll utom släkten.

Till slut utfrågade jag släktens fruar, hurudana allmänna karaktärssvagheter och starka sidor de hava observerat i släkten. Som ett allmänt fel nämnes framom allt annat häftighet och snarstuckenhet, som emellertid snabbt går över. Härtill lägges ännu envishet, som icke tager tillräckligt hänsyn till andras åsikter. Till på köpet anser man friiserna vara självförförade, egocentriska o. högmåda. Kvinnorna höras däremot vara av den kalla sorten med vassa tungor o. kritiska, ehuru i grund och botten välmenande och godhjärtade. Nog finns det således fel hos oss, om ock goda sidor. Friisens bästa karaktärsegenskaper säger man vara hans rättvisa, redbarhet, rättframhet, pålitlighet, energi, företagsamhet, rådighet, målmedvetenhet och verklighetssinne. De äro släktkära, hjälpsamma och veka. Mången friis har offrat mera energi för sina ideal än för framgång i livet. De ha deltagit med entusiasm i gemensamma strävanden, varje generation i tecknet av sin samtids stora frågor.

Slutresultatet av Gallupundersökningen var överraskande positivt. Vi torde kunna vara rätt så stora stöttepinnar i samhället, framför allt i våra kära husrors ögon. Bort dock allt för stor arrogans, ty vi skola alltid minnas våra fel.

Föredragshållaren uttalade till sist förhoppningen, att släktens fruar skola lyckas plocka bort alla ogräs, om icke hos oss, så hos nästa generation, ty hos dem (fruarne) gömmer sig, efter vad han visste, samma energi och uthållighet, som hos oss på barrikadens andra sida.

Denna vägning av friiserna berör närmast Kalajokigrenen, som jag nämnde. Jag tror dock, att det ännu skall komma fram mycket mera sådana friisiska egenskaper som kännetecknar också de andra grenarna. Varje släkt är så uppbladdad med så många element och därtill har omgivningen och uppfostran upparbetat den så, att i vidsträcktare bemär-

kelse förekommer i släkten alla mänskliga egenskaper, svagheter och dygder. Men det oaktat bevaras likväl i varje livskraftig släkt bestämda, djupa grundgrad i karaktären. Dessa grundläggande faktorer hava säkert framträtt särskilt starkt hos vår släkts stamfader, Lars Frijs, och de hava nedärvt från honom fr. generation till generation. Dessa grundfaktorer ha därtill måst vara i huvudsak positiva, de goda sidor som ännu förekommer hos friisen i karaktären, ty annars skulle ej vår släkt klarat sig så väl i livets strid och blivit så stor. Vi se dessa goda sidor hos alla föregående generationer och framför allt ser envar dem hos sina föräldrar och föräldrars föräldrar, så långt som vi minnas dem. Vi vilja i en sådan för släkten gemensam högtidsstund minnas dem och tacka dem för det andliga arv de gett oss. Släktkärleken är en dygd, som nämnes som utmärkande för de äldre generationerna. Vår generation har i detta avseende orsak att omhulda det arv och bevara det i sin tur åt våra barn, den kraft och välsignelse som innehålles däri. Därför må icke detta första släktmöte bli det sista, utan må därav uppstå en tradition, som fortsätter från släktled till släktled, som för gångna generationers hälsning och välsignelse till nya släktled och binder denna släkt samman bättre än förut i tecknet av den friiska andans bästa uppenbarelseformer.

Friises släktmöte 1949, minnesstenen synlig.

av barkskeppet Pohjola 3. 10. 1862 bröt han sin arm och blev oduglig för denna syssla. Men för utmärkt nit i tjänsten tilldelades han 1863 medalj att bäras i knapphålet vid Stanislavordens band. På gamla dagar gäfvade han sitt hemman på Friis åt sonen Johan Johansson mot sytning.

Barn:

- 5 Sofia f. 14. 8. 1822.
- 5 Anders Gustaf f. 27. 7. 1824, d. s. b.
- 5 Maja Lisa f. 13. 12. 1825.
- 5 Brita f. 19. 5. 1828. — G. m. bonde-
sonen Jakob Mattsson Haapasaari i
Alavieska.
- 5 Johanna f. 4. 6. 1830, d. 5. 3. 1848.
- 5 Gustaf f. 4. 6. 1833. Till Petersburg
1857.
- 5 Karl f. 14. 7. 1835.
- 5 Johan Sven f. 13. 6. 1837.
- 5 Lovisa f. 2. 7. 1840.

- 4 Brita Kajsa Isaksdotter Hilli f. 7. 6.
1804, d. 8. 3. 1846. — Gift med soc-
kenskornmakaren Henrik Karlsson
Kallinen f. 20. 4. 1795.

Barn:

- 5 Maja Lovisa f. 17. 4. 1831.
- 5 Karl f. 13. 12. 1833, flyttade till Kal-
lis, dog ogift 29. 3. 1868.
- 5 Lisa f. 26. 2. 1837.
- 5 Karolina f. 19. 1. 1840.
- 5 Brita f. 30. 1. 1843.

- 4 Elisabet Isaksdotter Hilli f. 10. 2.
1810, d. 26. 2. 1866. Gift med bonden
Matts Mattsson Ventjärvi, f. 16. 3.
1793, d. 30. 11. 1851, i hans tredje
gifte.

Barn:

- 5 Matts f. 15. 12. 1837, d. 2. 4. 1841.
- 5 Matts f. 15. 2. 1842, flyttade till
Reipsar.
- 5 Lovisa f. 22. 9. 1843, tjänarinna på
Savela.
- 5 Anna Brita f. 17. 5. 1844.
- 5 Johan f. 6. 1. 1847. Reste till Peters-
burg, säges vara död där.
- 5 Johanna f. 10. 4. 1852, flyttade till
Reipsar.

- 5 Matts Gustafsson Kankkonen f. å
Friis 25. 6. 1815. Bonde på Kankkonen.
Utmärkte sig i striderna vid Halkoka-

ri 1854. Till följd härav kallades han till kejsaren, som tilldelade honom en orden och befallde artisten V. Svertschkov att måla hans porträtt. Det hänger numera i presidentens slott i Helsingfors. Död 16. 7. 1899. Porträttet av Kankkonen här bredvid är målat i helfigur och Kankkonen hade på sig de kläder han hade i striden vid Halkokari. Han håller i högra handen ett gevär och har en annan bössa hängande vid gehänget på vänstra sidan. Konstnären har därmed velat få fram att Kankkonen använde flere gevär i striden än ett. Ryska soldater laddade och han sköt så mycket de hunno ladda. Lektor Jussi Björk har tvenne av dessa gevär och häradsdomar Herman Finnilä också åtminstone ett sådant.

Kankkonen var lång till växten. Han mätte 1 famn (180 cm), barfotad. Svartschkoff målade tvenne tavlor föreställande det ögonblick, då de första skotten avlossades utanför Gamla Karleby mot den engelska barkassen. Tavlorna ha reproducerats i stentryck med svensk och rysk text inunder.

Matts hade en gång i unga år drömt, att den avlidna fadern kom till honom i drömmen och sade: "Tag du Matt roten (d.v.s. hemmanet)" De andra bröderna sökte sig andra utkomstmöjligheter. — Om Matts Kankkonens inställning till träffningen vid Halkokari berättas det, att han gick frivilligt ut, han var inte kallad. Men han var känd för att vara en god skytt. Kommen till Halkokari, ställde han sig bakom ett av magasinerna och såg, då en engelsk officer steg upp i barkassen, tände sin cigarett och Matts Kankkonen skall ha hört, när han sade: "Inom 1 timme skall staden vara i brand." Just i det ögonblicket avfyrade Matts Kankkonen sitt skott och officeren föll. Matts Kankkonen fortsatte och andra engelsmän stupade eller föllo överbord och barkassen blev mycket sönderskjuten.

Fadern Gustaf Hilli kom som måg till Kankkos men köpte granngårdens hemman. Boningsstugan till hemmanet köpte sonen Matts från Kelviå. Om det tillfället, då Matts skulle forsla stockarna efter den nerrivna stugan från Kelviå, berättade vår interlokutör. På vägen till Grannsocknen hade Matts upptäckt vargspår — geväret hade han med sig. Denna episod passerade efter Halkokari slaget. När han lassade på stockarna, gjorde han liksom en grop i mitten av lasset. På frågan av hans åskådare, vartill denna grop i lasset skall tjäna, svarade Matts, att han på återvägen skulle skjuta en varg

och placera den i gropen. Ungefär på det ställe, där han observerat vergspåren, kastade Matts sig i diket och började skälla som en hund. Vargen uppenbarade sig också, springande efter vägen och då den var på lagomt avstånd sköt Matts tvenne skott och då dessa ej voro dödande och vargen kastade sig över honom, började han slå den med bösskolven tills den stöp. Detta passerade på Korplaxmossen. Hemkommen hängde han vargen i åsarna i taket och den var så lång, att fötterna togo i golvet. Följande morgon ställde han vargen att stå på dranklådan för att folk bättre skulle kunna se den och for till staden. I skottpengar fick han sedan en så stor summa att han med den betalade den bortflyttade stugan från Kelviå.

Matts Kankkonen hade en fiskarbasu vid älvmynningen. Där höll han kaniner vintertid i gångar under jorden. Han utfodrade dem på det sättet att han hällde spannmål i en tratt. Från tratten gick ett rör till gången.

På återresan från Petersburg köpte han sig en fin häst. Med den körde han sedan fisken till staden. Vintertid färdades friisesborna alltid förut via Mukilax och Laxåbacka. Folk var nyfikna att se den fina hästen. Det fanns på den sträckan 4 grindar och barn voro oftast grindvaktare. Matts Kankkonen tyckte mycket om barn. Då han körde sitt fisklass, fick den som öppnade första grinden en sik, den som öppnade den andra en annan sik o.s.v. eller så gav han 4 sikar åt den som öppnade alla grindarna och den fick sedan dela med sig åt andra. På återfärden hem från staden gav han barnen lakrits, russin eller karameller.

Gift med Anna Stina Persdotter Si-

pola f. 4. 4. 1817, d. 25. 8. 1895, dotter till bonden Per Johansson Sipola och Maria Andersdr.

Barn:

- 6 Maja Lisa f. 14. 4. 1840.
- 6 Brita Helena f. 27. 5. 1841, d. 10. 1. 1917 i Långö, Öja.
- 6 Fredrik f. 10. 8. 1843.
- 6 Lovisa f. 3. 2. 1845, d. 29. 9. 1868.
- 6 Sofia f. 5. 2. 1847.
- 6 Johanna f. 8. 6. 1852, d. 29. 1. 1860.
- 6 Anna Matilda f. 7. 12. 1859, d. 14. 6. 1875.
- 6 Matts f. 19. 6. 1862. Till Pyhäjärvi 1879.

- 5 ~~Karl Gustafsson Kankkonen~~ f. på Hilli 6. 2. 1821. Bonde på Kankkonen. Skepps- och husbyggare. yngre år byggmästare i H:fors på 1870—80-talen, men kom tillbaka och byggde sig en gård på Nysundstranden i Rödsö. Död 31. 5. 1911. Gift 26. 11. 1844 med Maria Sofia Johansdotter Broända f. 12. 6. 1826, d. 11. 6. 1907.

Barn:

- 6 Johan f. 22. 9. 1845.
- 6 Charlotta f. 12. 5. 1848 — vigd 2. 1. 1867 med bondsonen, sedan hemmägen på Kankkonen, Anders Mattsson Hongell, f. 15. 9. 1842.

- 6 Maria f. 26. 6. 1851. G. m. Karl Anton Gustafsson Silakka, f. 29. 2. 1848 (också av denna släktgren). Se Bredskärs-borna.

- 6 Karl Fredrik f. 3. 12. 1853. Emigr. till Amerika 1872. Gift.

- 6 Anders f. 23. 6. 1856, död 1885.

- 6 Alfred f. 3. 1. 1859, tulluppsyningsman i H:fors. D. där 13. 1. 1940.

- 6 Johanna f. 14. 3. 1862.

- 6 Otto, dog ogift.

- 5 Lovisa Gustafsdotter Kankkonen f. 12. 8. 1823, d. 3. 7. 1908. G. 4. 11. 1942 med Anders Andersson Nygård, f. 1. 2.

1816, bonde på Närvilä, Pensar, sexman. Död 22. 11. 1905.

Barn:

- 6 Anders Gustaf, f. 22. — 1843, d. i San Francisco 1873.

- 6 Johan, f. 28. 8. 1846 till Amerika 1870 (Närvil Janne).

- 6 Lovisa, f. 29. 12. 1849, d. 18. 7. 1931. G. m. Johan Mattsson Storhånga, f. 2. 11. 1839.

- 6 Maria Helena, f. 23. 3. 1853, d. 1. 2. 1858.

- 6 Brita Johanna, f. 31. 3. 1856, d. 24. 6. 1857.

- 6 Karl, f. 5. 6. 1858, d. 22. 8. 1859.

- 6 Maria Helena, f. 21. 9. 1860. G. m. Karl Herib. Söderström.
- 6 Johanna, f. tv. 2. 4. 1864, d. 7. 4. 1864.
- 6 Amanda, f. tvilling 2. 4. 1864.
- 6 Johanna, f. 2. 8. 1867, d. 15. 4. 1868.
- 5 Anna Brita Mattsdotter Ventjärvi, f. 17. 5. 1844, d. 1899. Gift med bon-

den på Reipsar och byggmästaren Matts Leander Mattsson Reipsar, f. 9. 6. 1840, d. 1911.

Barn:

- 6 Hilma Charlotta, f. 13. 11. 1867 d. som barn.
- 6 Matts Sanfrid, f. 19. 12. 1869.
- 6 Selma Johanna, f. 15. 2. 1872. (Se Möller).
- 6 Maria Mathilda, f. 14. 1. 1874.
- 6 Ernst Alexander, f. 4. 1. 1876. Emigr. t. Amerika 1901.
- 6 Hilma Charlotta, f. 15. 8. 1878. Emigr. t. Amerika, d. där 5. 5. 1906.
- 6 Anna Alina, f. 6. 4. 1880.
- 6 Emma, f. 5. 2. 1883.
- 6 Hildur Lovisa, f. 7. 11. 1885, d. 1887.
- 6 Fredrik Albert, f. 22. 9. 1888, d. s. år.
- 6 Matts Sanfrid Mattsson Reipsar, f. 19. 12. 1869, död 4. 8. 1914, byggmästare, bosatt i Helsingfors, g. m. Julia Sjöblom, Mariehamn.

- 6 Maria Mathilda Mattsdotter Reipsar, f. 14. 1. 1874, gift med Evert Porko. Bosatta i Gamla Karleby.

Barn:

- 7 Frida Maria.
 - 7 Karl Runar lever i Kanada gift.
 - 7 Erik Mattias. Har som maskinmästare "seglat" på alla världshav.
 - 7 Sven Alexander, f. 3. 2. 1909, död 1945. Textilförsäljare, g. m. Else Björkqvist, död i Amerika 1951.
- Barn i Amerika:
- 8 Rolf, f. 8. 11. 1933.
 - 8 Allan, f. 19. 7. 1938.
 - 8 Inge-Maj, f. 1944.

- 7 Ilse Maria, f. 8. 4. 1911. Student från Svenska Samskolan i Gamla Karleby, g. m. Hans Nyström i H:fors.
- 7 Anna Greta, ogift.
- 7 Bror Otto, stuvart, gift i England.

- 6 Ernst Alexander Mattsson Reipsar eller Liljeberg f. 4. 1. 1876. Emigr. till Amerika 1901. Gift där med Edit Viktorsdotter Sarin fr. Linnuspera. Sägställare i Coos Bay pension.

Barn:

- 7 Doris.
- 7 Rolf gift och har barn.
- 7 Leo.
- 7 Jack, ingenjör kapt. vid flyget f. d. i Tyskland.

- 6 Hilma Charlotta Mattsdotter Reipsar, f. 16. 8. 1878. Emigrerat till Amerika och dog där 5. 5. 1906.

- 6 Anna Alina Mattsdotter Reipsar, f. 5. 9. 1880. Genomgått Svenska Fruntimmersskolan i Uleåborg och Svenska Fortbildningsläroverket i Helsingfors. Avlagt telegrafist och tjänstemannaexamen vid statsjärnvägarna. Varit anställd vid Helsingfors stads Byggnadskontor och Renhållningsverk, pensionerad. Bosatt i Helsingfors och gift med Järnvägsbokhållaren av I:sta klass Otto Adolf Kirjonen, f. i Johan 17. 9. 1882.

- Barn:
- 7 Ester Anna Elisabeth, f. 16. 5. 1909, student fr. Laguska skolan i Helsingfors, är avdelningschef hos Oy Karl Fazer i H:fors.
 - 7 Karin Anna Brita, f. 4. 9. 1911, student fr. Laguska skolan i H:fors, bosatt i Aänekoski o. g. m. forstmästaren Börje Grönroos, f. 25. 11. 1905.
- Deras barn:
- 8 Marianne Elisabeth.
 - 8 Lars Börje.
 - 8 Ernst Olof.
-
- 7 Lea Margareta, f. 26. 11. 1913. Genomgått 8 kl. i Laguska skolan i H:fors, bosatt i Hangö o. g. m. faktorn Harry Nyman, f. 13. 10. 1910.
- Deras barn:
- 8 Harriet Margareta.
 - 8 Bengt Göran.
 - 8 Svante Oskar Adolf.
-
- 7 Paul, Adolf, f. 13. 1. 1915. Genomgått 8 kl. i Aggelby samskola. Deltagit i Finska kriget 1939—40 och 1941—44. i det senare kriget som kapten och batterichef. Bosatt i H:fors och gift med Elma Kyllikki Hola, f. 31. 10. 1919.
- Deras barn:
- 8 Hannu Adolf.
 - 8 Raija Margaretha.
 - 8 Anna Kaarina.
-
- 7 Ulla Maire Aline, f. 10. 6. 1919 bosatt i Aggelby och gift m. representanten Sven Olav Björkqvist, f. 27. 1. 1917 i Gamla Karleby.
 - 6 Emma Emilia Mattsdotter Reipsar, f. 5. 2. 1883. Genomgått Svenska Fruntimmerskolan i Uleåborg. Avlagt praktiskt prov i teckning och kalligrafi för lärarinnetjänst, studerat vid Ateneum och med utmärkelse vid Universitetets ritskola i Helsingfors. Död i Borgå 6. 12. 1916.
 - 5 Adolf Gustafsson Kankkonen, f. 2.

8. 1827. Flytta ~~fr. Seltisbacka till 1802.~~ Senare till Amerika. Vigd 26. 11. 1848 med Anna Brita Michelsdotter Qvikant, f. 4. 12. 1825.

Barn:

- 6 Anders Gustaf, f. 19. 2. 1849.
- 6 Maria Lisa, f. 17. 5. 1851, d. 24. 2. 1872.
- 6 Adolf, f. 4. 2. 1856.
- 6 Edla Sofia, f. 10. 5. 1858.
- 6 ~~Brita~~ Johanna, f. 26. 12. 1860.

5 Maria Helena Gustafsdotter Kankkonen, f. 30. 7. 1831. G. m. Matts Karlsson Heinola, f. 5. 11. 1825, arrendator på Ventus. Senare hemmansägare på Seltisbacka.

Barn:

- 6 Maria Elisabet, f. 20. 3. 1855.
- 6 Matts, f. 18. 7. 1858.
- 6 Lovisa, f. 19. 11. 1860.
- 6 Anton, f. 17. 1. 1865.
- 6 Karl Johan, f. 15. 1. 1868.

Maria Helena Gustafsdotter Hilli-Kankkonen var säkert som sina bröder en stor begåvning. ~~men~~ hon kom ej heller på sin rätta plats i livet, där hennes begåvning skulle ha kunnat utvecklas och kommit till uttryck. I den miljö hon framlevde sitt liv var hon ett original, som hennes omgivning ej begrep sig på. Det hon emellertid framställde och hennes sätt därvid, om det sen var handarbeten, "lyckönskningar", (som voro vanliga gåvor till brudpar den tiden), som hon fick beställningar på, eller t. o. m. manliga sysslor, var prestationer, som andra den tidens kvinnor ej mäktade med. Sonen Janne var av barnen den, som mest intresserade sig för henne och hennes väl på gamla dagar och som säkert bäst förstod och uppskattade henne Maria Helena ~~var~~ mycket musikalisk. Osterbottniska studenter, utsända av Sv Litteratursällskapet för insamling av folkvisor i byggderna, hade fått höra om hennes musikaliska begåvning, uppsökte henne på Seltisbacka och bådo

hennes kläda i toner en dikt, som de voro mycket intresserade av. Maria Helena villfor deras begäran och studenterna voro mycket nöjda. Detta musikaliska inslag går sedan vidare till hennes efterkommande, som alla tyvärr befinna sig i det stora Dollarlandet. En annan kvinnlig släktmedlem, visserligen en generation senare, som mycket påminde om Maria Helena, var hennes brorsdotter, Fanny Vilhelmsdotter Kankkonen.

Hennes man Matts Karlsson Heinola fick intet arv hemifrån, utan fick söka sig egna utkomstmöjligheter. Han var först arrendator på Brink kapellansbol, men köpte senare en hemmansdel av Johannes Wentus på Seltisbacka och en gammal större stuga och flyttade dit. Då jordens avkastning den tiden var ringa, var han ock tvungen att skaffa sig biinkomster. Sålunda hade han på Haraholmen (ligger ungefär mittemellan staden och Wentus) ett tegelslageri. Mycket var han hemifrån på bortarbete. Och efter hand barnen blevo vuxna reste de till Amerika.

Sonen Matts Mattsson Heinola-Elfström, f. 18. 7. 1858, till Amerika år 1879 och gift där med Mathilda Jacobsdotter Store (Storbonds), Linnuspera i Karleby
Barn:

Frank, ogift; Johan ogift; Elsie gift och har 3 barn; Edna död; Alfred gift och har en dotter Bernice. Familjen bosatt i Amerika.

Lovisa Mattsdotter Heinola, f. 19. 11. 1830 i Karleby. Medan hon ännu var hemma på Seltisbacka, arbetade hon på Tändsticksfabriken invid staden. Reste till Amerika 29. 6. 1883 och gifte sig där med en man, hemma från Emet i Terjärv.

Barn:

John, gift med Senne Witick.

8 Deras barn: Walter, Burton, Bernice och Pauline.

7 Andrew, ogift.

7 Hilda, g. m. Charles Johnson.

8 Deras barn: Doris och Bernice.

7 Ernest, gift och har 3 barn.

Lovisas familj också bosatt i Amerika.

6 Anton Mattsson Heinola, f. 17. 1. 1865 i Karleby. Han var under uppväxttiden mycket sjuklig. Även han reste till Amerika 7. 9. 1882, där han förblev ogift.

6 Karl Johan (Janne) Mattsson Heinola-Hillström, f. på Wentus i Karleby 15. 1. 1868. Hemma på Seltisbacka hjälpte Janne föräldrarna med jordbruket tills även han vid 19 års ålder emigrerade till USA. Efter 10 ars bortavaro kom han tillbaka, fadern hade dött under tiden år 1897 och stannade hemma några år. Under sin vistelse här besökte han Kronoby Folkhögskola. deltog med ungdomen i hemsocknen i deras fester och nöjeställningar, övervar bl. a. ett dåtida stort bondbröllop med 2000 inbjudna gäster, nämligen Emma Bredskärs och Alfred Indolas i Linnusperä — bägge kontrahenterna äro av släkter Friis och fann här i hemsocknen sin brud, Alina ~~Charlotta Kankkonen~~ (också hon av släkten Friis f. 20. 5. 1878.

Kort efter giftermålet återvände Janne Hillström 1899 till staterna och hans unga hustru med sin 6 månader gamla son Rudolph for efter följande år. Återkommen till Amerika hade han till en början olika slag av arbeten för sin familjs utkomst men köpte sig sedan en farm och började leverera mjölk från farmen till Marsfield, Oregon. Han var den första, som åtog sig dylika mjölkleveranser.

Johan Hillström intresserade sig

mycket för sång och musik, ett arv från modern. Han grundade "Knight of Finland" 1907, som sedan ingick i den stora Runebergsorden. Denna förening byggde sedermera Suomi Hall vid Coos Bay under Johan Hillströms överinseende. Han dog 30. 1. 1948.

Barn:

7 Rudolph Johan, f. 11. 10. 1899 i Karleby, till USA år 1900.

7 Elsie, f. i USA 2. 6. 1901.

7 Arthur, f. i USA 11. 8. 1902.

7 Ruth, f. 5. 1. 1904 i USA.

7 Alphonse Mathias, f. i USA 24. 1. 1910.

7 Rudolph Johan Johansson Hillström. f. i Karleby 11. 10. 1899, till

USA med sin mor 1900. Gift med Agnes Joaquina Maginnis, f. 28. 11. 1899 i Porto Rico, dotter till militär guvernören i spanska Amerika i kriget år 1898.

Barn:

- 8 Thomas Rudolph, f. 29. 1. 1931, studerar till läkare.
- 8 Joaquina, f. 11. 6. 1934, har valt sjuksköterskebanan.
- 8 Charles John, f. 11. 12. 1936, elev i Högskola.

I Marsfield Oregon fick ingenjör Hillström sin utbildning. Besökte först Grade school i 8 år, sedan Highschool i 4 år, i 4 år Oregon State College och 1 år Graduate school. Blev Master of Science registered den 10. 11. 1933 som n:o 1589 Professional Engineer om the state of Oregon, med maskinbranschen som specialområde. Har uppfunnit en bärplockningsmaskin, varpå patent erhållits, för tranbär och grundade en fabrik Western Pickers. Inc. Cranberry Harvesters, som tillverkar denna maskin, som numera säljes över hela staterna. Samma maskin plockar med en liten omställning också ärtor, bönor och nötter. Ing. Hillström

har även uppfunnit en maskin, för framställning av olja ur ~~olja~~ och fått patent därpå redan år 1922, men som framställningskostnaderna för denna maskin överstego en milj. dollar, måste denna uppfinning tills vidare lämnas beroende på framtiden. I 25 års tid har ing. Hillström fungerat som byggmästare för regeringen. Han byggde under denna tid sjukhus, storskolor och fyrar ända från Alaska till Californien. — För att skaffa sig sidoinkomster uppförde ing. Hillström en stor dansbana för 3000 personer. Redan under sin studietid var musiken hans stora intresse. Han studerade 3 år vid ett musikinstitut. Han valde ut de mest musikaliska bland den studerande ungdomen och bildade flere orkestrar och ur dessa sorterade han ut de bästa, vilka utgjorde hans orkester, som han själv dirigerade. Det var musikanter från dessa orkestrar och han själv, som spelade dansmusiken på denna dansbana, vilken som affär betraktad, var mycket lukrativ. I 35 års tid höll ing. Hillström denna dansbana och sålde den först 1952. Efter en 52-årig bortavaro har ing. Hillström sommaren 1952 besökt hemlandet tillsammans med sin moder och återsett sin hembygd, som han ej kan komma ihåg från den tid han lämnade landet. Han är i sitt andra hemland en god representant för Karleby, han förenar i sin person allt det, som Karlebybon har bäst hos sig och än mera därtill. Han är öppen, glad och humoristisk, rik på initiativ, energisk, uthållig och en stor hembygdsvän.

Särintressen: sång och musik, geologi, botanik och släktforskning.

- 7 Elsie Johansdotter Hillström, f. USA 2. 6. 1901, genomgått Högskola gift med Elis Fordell, f. 12. 10 1892.

Barn:

- 8 John, f. 10. 7. 1921.

- 8 Deane.
- 8 William.
Familjen bosatt i USA.
- 7 Arthur Johansson Hillström, f. 11. 8. 1902 genomgått Universitetet, master of education. I 27 år tjänstgjort i Washington. Gift med Mabel, amerikanska.
Barn:
; 8 Mary, elev i högskola, Beverly University.
- 7 Ruth Johansdotter Hillström, f. 5. 1. 1904 i USA, genomgått Högskola, gift med Edvard Dones, amerikan fr. Massachusetts.
- 7 Alphonse Mathias Johansson Hillström, f. 24. 1. 1910 i USA. Besökt University of Oregon state college, studerat sociologi och education. Direktör social security i 18 år i ett mycket stort distrikt.
- 5 Vilhelm Gustafsson Kankkonen, f. 9. 5. 1833. Byggmästare. Flyttade till Pyhäjärvi 1865, till Karleby 1881, till Gamla Karleby stad 1884. Död 11. 8. 1924 i kallbrand, g. m. Brita Mattsdotter Riippa, f. i Kelviä 4. 1. 1837. Död 1920.

Denna Vilhelm Kankkonen deltog som sina andra bröder i träffningen vid Halkokari 1854. Men han behövde ej skjuta ett enda skott, ehuru han nog var försedd med gevär. De båda äldre bröderna Matts och Adolf däremot deltog i skottväxlingen. Adolf sköt tidigare än Matts, men Matts sköt en officer och sårades och fick medalj. Han och stadens borgmästare, Donner, reste sedan till Petersburg för att för kejsaren berättat om slaget vid Halkokari. Karl och Vilhelm Kankkonen utkommenderades att hålla vakt på Soldatskår i gamla hamnen men behövde under vakttjänstgöringen icke skjuta ett enda skott. De fingo också vara med om att taga emot 19 fångar jämte

den engelska barkassen, när dessa skulle transporteras till staden.

Vilhelm Kankkonen byggde många fartyg och båtar, hus, kyrkor, fabriker (Pateniemi, Pyhäjoki) och broar (över Vuoksen och järnvägsbron vid Rimmi?) Dock var brodern Karl den ännu skickligare skeppsbyggmästaren och det var han, som gick under namnet "Kankkos mästare", vilken benämning också senare kom Vilhelm till del. Den gård vid Kankkos som ligger på träskstranden, kallas också mästares gård och den var Karls. Den var för övrigt också brödernas hemgård. Som vi tidigare nämnt, var deras far också skeppsbyggmästare och omkom vid Pillau på Östersjöns kust. Dessa byggnadsarbeten voro den tiden ej alltid så lönsamma. Exempelvis när Vilhelm kom från Pyhäjoki var han alldeles utfattig.

Vid Vilhelm Kankkonens frånfälle skrev tidningen Öb den 15. 8. 1924 följande:

Han var med om att göra Gamla Karlebynamnet känt och aktat lande runt inom sitt eget gebit, ty Kankkonen var en selvmade man av stora mått, utan tadel och fruktan, gällde det sedan vad det ville, där heder, duglighet, kraft och mannatro så fordrade. Redan vid 19 års ålder deltog Kankkonen som frivillig i träffningen vid Halkokari med sina 4 bröder, av vilka den äldsta Matts, ju blev historiskt känd, om med större skäl än Vilhelm låter jag bli osagt. Som vuxen man och byggmästare var han anställd hos kommerserådet Bergbom i Viborg i många år och flera äro de vackra snabbseglande skepp, vilka Kankkonen ritat och byggt vid det Bergbomska varvet, likaså även vid vårt eget varv, tillhörigt Skepps- och Varvsbolaget. En båtbyggare av Guds nåde var Kankkonen och vem av oss äldre erinrar sig ej gubben Kankkonens smäckra, välseglande slupar, vilka på 70-talet utgick ur hans båtvarv i Palo ås

myynning och vilka lingo avnämare såväl i Wasa som i Helsingfors. Då stadssundet på 1870-talet uppgrundade på ett för trafiken bekymmerfullt sätt, var det Kankkonen som konstruerade vår stads första mudderverk, med vilket det första bekymret för många år framåt blev avhjälp. Under Järnvägsbygget här på 1880-talet blev Kankkonen en lycklig ackvisition för ingenjörs kåren att påträffa på ort och ställe och är bl. a. järnvägsbron en av hans skapelser. — Kankkonen var alltid nykter, en absolut bottenhederlig man, uti vilken intet svek var, men nu frågar man sig, huru allt detta varit möjligt med de påfrestningar och lockelser, vilka ändock stått på lur under ett så långt och skiftesrikt liv? Han trodde på Gud och dennes löften allt ifrån ungdomen. Av barnen levde vid hans fränfalle döttrarna: Hilda Uunila, Milka Libäck, Fanny Kankkonen och sonen Fritiof i Amerika.

Barn:

- 6 Karl, f. 10. 2. 1859, d. 10. 5. 1860.
- 6 Carl Vilhelm, f. 7. 3. 1861. Till Amerika 1880.
- 6 Hilda, f. 30. 9. 1862, d. i Himango 18. 4. 1930.
- 6 Frans, f. 3. 9. 1864. Till Amerika.
- 6 Milcha Johanna, f. i U:borg 22. 1. 1871.
- 6 Fanny, f. 6. 7. 1876, d. i Vasa 27. 4. 1932.
- 6 Matts Fritiof, f. 22. 12. 1879. Byggmästare, till Amerika 1902.
- 6 Carl-Charles Wilhelm Wilson (Kankkonen), f. 7. 3. 1861, d. 22. 3. 1918 i Astoria, Oregon, byggmästare, emigrerat omkring sekelskiftet, vigd 29. 12. 1888 med Susanna Beata Niemelä, f. i Finland, 8. 12. 1872, d. i Astoria 30. 8. 1943.

Barn:

- 7 Fred Carl, f. i Astoria Oregon, 13. 3. 1890, vigd 3. 5. 1912 m, Beatrice Rice, som var född i Clatskanie, Oregon 11. 5. 1890. De hade ett barn.

- 8 Benjamin Fred, f. i Astoria 20. 5. 1914, d. 7. 5. 1919. Denne hade med sin hustru 3 barn:

- 9 John Mikael, f. 1942.

- 9 Leskie, f. 1944.

- 9 Stephen, f. 1948.

- 5 Vilhelm Kustavinpoika Kankkonen, s. 9. 5. 1833. Rakennusmestari. Muutti Pyhäjärvelle 1865, Kaarlelaan 1881, Kokkolan kaupunkiin 1884. Kuoli 11. 8. 1924 kuolioon. Puoliso Brita Matintytär Riippa, s. Kälviälä 4. 1. 1847, kuoli 1920.

Tämä Vilhelm Kankkonen otti veljiensä mukana osaa Halkokarin taisteluun v. 1854. Hänen ei tarvinnut ampua ainoatakaan laukausta, vaikka hänellä oli kivääri. Molemmat vanhemmat veljet Matts ja Adolf sensijaan ottivat osaa laukaustenvaihtoon. Adolf ampui ennen kuin Matts, mutta Matts ampui erään upseerin, haavoittui ja sai mitalin. Hän sekä kaupungin pormestari Donner matkustivat sitten Pietariin kertomaan keisarille Halkokarin taistelusta. Karl ja Vilhelm Kankkonen komennettiin vahdinpitoon Soldatskär'ille vanhaan satamaan, mutta ei heidän koko vahdinpito aikanaan tarvinnut ampua laukaustakaan. He saivat myös olla mukana vastaanottamassa 19 vankia ja englantilaisten barkassia, kun näitä kuljetettiin kaupunkiin.

Vilhelm Kankkonen rakensi monta laivaa ja purtta, taloja, kirkkoja, tehtaita (Pateniemi, Pyhäjoella) sekä siltoja (Vuoksen yli) ja Rimmin rautatiesillan? Kuitenkin oli veli Karl taitavampi laivanrakentaja ja hän oli se, jota kutsuttiin "Kankkosen mestariksi", mikä nimi sitten myöhemmin myöskin tuli Vilhelmin osalle. Sitä taloa Kankkosella, joka on lammen rannalla, kutsutaan myös mestarin taloksi, ja oli se Kaarlön. Se oli muuten veljesten kotitalo. Kuten jo aikaisemmin olemme maininneet, oli myöskin heidän isänsä lai-

